

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії

Володимир САДКОВИЙ

«___» _____ 2021 року

ПРОГРАМА

вступних випробувань для здобуття освітнього ступеня магістр
за освітньо-професійною програмою "**Цивільний захист**"
спеціальності 263 "**Цивільна безпека**"
галузі знань 26 "**Цивільна безпека**"

Вступ

Програма вступних випробувань для здобуття освітнього ступеня "магістр" за освітньо-професійною програмою "Пожежна безпека" спеціальності 263 "Цивільна безпека" галузі знань 26 "Цивільна безпека" розроблена Приймальною комісією Національного університету цивільного захисту України (далі – НУЦЗ України) відповідно до Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2020 року № 1274, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 09 грудня 2020 року за № 1225/35508, Правил прийому на навчання до Національного університету цивільного захисту України у 2021 році, затверджених вченою радою НУЦЗ України 17 грудня 2021 року (протокол №4), та з врахуванням положень стандарту вищої освіти за спеціальністю 263 "Цивільна безпека" галузі знань 26 "Цивільна безпека" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 року №1170.

Метою вступних випробувань є перевірка у абітурієнтів рівня знань, умінь, навичок та здібностей до зазначеного виду діяльності.

Вступні випробування включають:

1. Фахове вступне випробування.
2. Єдиний вступний іспит (іноземна мова).

Єдиний вступний іспит з іноземної мови складається у формі зовнішнього незалежного оцінювання. Категорія осіб, що мають право скласти іспит з іноземної мови в НУЦЗ України (замість зовнішнього незалежного оцінювання), визначена в правилах прийому до НУЦЗ України.

Для конкурсного відбору осіб під час прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра конкурсний бал обчислюється як загальна сума балів за результатами фахового вступного випробування та єдиного вступного іспиту (іспиту з іноземної мови). Відповідно до набраної загальної суми балів формується рейтинг кандидатів на навчання, за результатами якого здійснюється зарахування до НУЦЗ України.

Серед абітурієнтів, які допущені приймальною комісією до участі в конкурсі та набрали однаковий конкурсний бал, переважне право на зарахування мають абітурієнти з вищим середнім балом оцінок із додатку до диплома про попередню освіту.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

ВСТУП

Фахове вступне випробування проводиться з метою перевірки та оцінки теоретичної підготовки абітурієнта, встановлення відповідності рівня його знань результатам навчання, визначених у стандарті вищої освіти за спеціальністю 263 "Цивільна безпека" галузі знань 26 "Цивільна безпека" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Для проведення фахового вступного випробування створюється фахова атестаційна комісія на чолі з головою.

Фахове вступне випробування проводиться у вигляді тестування яке складається зі 100 питань. Час на виконання тестових завдань складає 60 хвилин.

Для складання випробування абітурієнт може використовувати ручки, олівці, лінійку, калькулятор. Усі інші матеріали, як то законодавчі та нормативні акти, методичні матеріали, довідники, словники, записи, конспекти, тощо, а також засоби мобільного зв'язку, будь-які носії інформації протягом випробування абітурієнтам використовувати суворо забороняється. В разі порушення зазначених вимог, а також при виявленні проявів несамостійного виконання абітурієнтами завдань фахового вступного випробування, які проявляються, наприклад, у вигляді розмов, підказування, інших видів спілкування, члени фахової атестаційної комісії мають право припинити проведення випробування з абітурієнтом з виставленням йому загальної незадовільної оцінки.

1. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ КАНДИДАТА НА НАВЧАННЯ З ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Рівень знань кандидата на навчання за результатами відповіді оцінюється за стобальною шкалою (від 100 до 200 балів) за такими критеріями:

Кількість правильних відповідей	Кількість балів	Кількість правильних відповідей	Кількість балів	Кількість правильних відповідей	Кількість балів
0-24	0	50	133	76	168
25	100	51	135	77	169
26	101	52	136	78	171
27	103	53	137	79	172
28	104	54	139	80	173
29	105	55	140	81	175
30	107	56	141	82	176
31	108	57	143	83	177
32	109	58	144	84	179
33	111	59	145	85	180
34	112	60	147	86	181
35	113	61	148	87	183

36	115	62	149	88	184
37	116	63	151	89	185
38	117	64	152	90	187
39	119	65	153	91	188
40	120	66	155	92	189
41	121	67	156	93	191
42	123	68	157	94	192
43	124	69	159	95	193
44	125	70	160	96	195
45	127	71	161	97	196
46	128	72	163	98	197
47	129	73	164	99	199
48	131	74	165	100	200
49	132	75	167		

В разі отримання абітурієнтом менше 100 балів, фахове вступне випробування вважається не складеним, а такій особі відмовляється в подальшій участі в конкурсі на зарахування на навчання.

2. ПЕРЕЛІК ТЕМ ВІДПОВІДНО ДО ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

1. Вступ. Загальна характеристика курсу „Філософія”. Філософія як форма світогляду.

2. Філософське вчення про розвиток.

3. Мова і мислення. Логічні форми мислення.

4. Соціальні відносини. Соціальна структура суспільства.

Рекомендована література

1. Каріков С.А. *Філософія. Розділи: Філософська антропологія, соціальна філософія, філософія культури: навчальний посібник.* – Х. : НУЦЗУ, 2011.

2. Данильян О.Г. *Філософія: Підручник / О.Г. Данильян, В.М. Тараненко.* – Х. : Право, 2012.

3. Подольська Є.А. *Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навчальний посібник.* – К. : Центр навчальної літератури, Інкос, 2006.

4. Причепій Є.М. *Філософія: Підручник / Є.М. Причепій, А.М. Черній, Л.А. Чекаль.* – К. : Академвидав, 2005.

5. *Філософія : Учеб. для вузов / Отв. ред. В.П. Кохановский .* – Ростов н/Д : Феникс, 2000.

6. *Філософія: Навчальний посібник / за ред. І.Ф. Надольного.* – К. : Вікар, 2004.

7. *Філософія : Курс лекцій / Бичко В.І., Табачковський В.Г., Горак Г.І. та ін.* – 2-е вид. – К. : Либідь, 1994.

5. Використання електронних таблиць для створення та обробки табличних даних.

6. Обробка баз даних за допомогою електронних таблиць табличних та реляційних баз даних.

7. Створення та обробка реляційних баз даних.

8. Локальні та глобальні комп'ютерні мережі.

Рекомендована література

1. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології. Посібник. За редакцією д.е.н. проф. О.І. Пушкаря., –К.: Видавничий центр «Академія», 2001 –696 с.

2. Основи інформатики. Підручник. І.О. Яковлева., –Х., 2003 –186 с. (бібліотека НУЦЗУ). – Режим доступу: http://www.asbit.nuczu.edu.ua/files/Osnovi_informatiki.rar

3. Малярів М.В. Основи інформаційних технологій [Електронний ресурс]: Курс лекцій / М.В. Малярів, В.В. Христич, М.М. Журавський. – Харків: НУЦЗУ, 2019. –184 с. – Режим доступу: http://www.asbit.nuczu.edu.ua/files/metod_OIT/Kurs_lek_OIT.pdf

4. Комп'ютерні мережі та телекомунікації : навч. посібник / В. А. Ткаченко, О. В. Касілов, В. А. Рябик. – Харків: НТУ "ХПІ", 2011. – 224 с.

5. Інформатика та інформаційні технології у цивільній безпеці: Практикум / [Малярів М.В, Гусева Л.В., Паніна О.О. та ін.]; Під заг. ред. М.В. Малярова. - Харків: НУЦЗ України, 2015. - 330 с. (електронна бібліотека НУЦЗУ) – Режим доступу: http://www.asbit.nuczu.edu.ua/files/metod_OIT/Kurs_lek_OIT.pdf

9. Русь-Україна (Київська держава).

10. Становлення козацтва. Національно-визвольна війна. Українська козацька держава.

11. Українська революція (1917-1920рр.).

12. Україна в умовах незалежності.

Рекомендована література

1. Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України, від 02.10.2012 № 5403-VI.

2. Багалій Д.І. Історія Слобідської України. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 256 с.

3. Балушок В. Українська етнічна спільнота. Етногенез, історія, етнічність. - Біла Церква, 2008. – 303 с.

4. Бойко О.Д. Історія України. Посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 717 с.

5. Відейко М. Ю. Україна: від Трипілля до Антів. - К., 2008. – 279 с.

6. Гонтаренко Л.О., Хорошев О.М. Історія України: конспект лекцій. – Х.: НУЦЗУ, 2014. – 68 с.

7. Історія України: підручник // В.М. Литвин, - 3-тє допрац. та доповн. видав. – К.: Наукова думка, 2013. – 991 с.

8. *Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів // О.М. Бут, М.І. Бушин, Ю.І. Вовк. – Черкаси: ЧДТУ, 2016. – 644 с.*

9. *Історія України: підручник // В.А. Качкан, В.М. Левандовський, О.Б. Величко. - 2-е вид. – К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2018. – 360 с.*

10. *Історія України: хрестоматія. – К.: Наукова думка, 2013. – 1056 с.*

11. *Історія українського мистецтва. У 5-ти т. – К.: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України. - Т.1. Мистецтво первісної доби та стародавнього світу, 2008. – 710 с.; Т.2. Мистецтво середніх віків, 2010. – 1296 с.; Т.3. Мистецтво другої половини XIV – XVIII століть, 2011. – 1088 с.; Т.4. Мистецтво XIX століття, 2006. – 760 с.; Т.5. Мистецтво XX століття, 2007. – 1048 с.*

13. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови.

14. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування.

15. Національний стандарт України. Склад реквізитів документів. Вимоги до тексту документа.

16. Термін та його ознаки. Термінологія обраного фаху.

Рекомендована література

1. *Богданова І.Є. Українська мова за професійним спрямуванням. Курс лекцій. Х., 2007. 133 с.*

2. *Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. Навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2010. 624 с.*

3. *Загнітко А. П., Данилюк І. Г. Українське ділове професійне мовлення: професійне й непрофесійне спілкування. Донецьк :ТОВ ВКФ «БАО», 2004. 480 с.*

4. *Новий український правопис: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 284 с.*

2. *Погиба Л.Г., Грибіниченко Т.О., Голіченко Л.М. Українська мова фахового спрямування. К.: Кондор, 2013. 348 с.*

3. *Українська мова (за професійним спрямуванням): практикум. О.О. Старова, А.С. Промська. – Х : НУЦЗУ, 2018. – 100 с.*

4. *Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. - 5-те вид., виправ. і доповнен. / С.В. Шевчук, І.В. Клименко . К. : Алерта, 2019 . 640 с.*

5. *Шевчук С. В. Українське професійне мовлення : Навчальний посібник. К. : Алерта, 2011. 248 с.*

17. Держав як головний політичний інститут.

18. Політичні партії.

19. Політичні режими.

20. Політичні відносини. Політична влада.

21. Політика та політичні конфлікти.

Рекомендована література

1. Буркут І. Г. *Вибірчі технології: регіональний досвід* / І. Г. Буркут, О.В.Колесников. – Чернівці : Букрек, 2009. – 240 с.
2. Бучин М. А. *Демократичні принципи виборів: політико-правові аспекти регулювання в Україні : моногр.* / М. А. Бучин. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2012. – 364 с.
3. Веденєєв Ю. А. *Нариси з історії виборів та виборчого права : навч. посіб. [Електронний ресурс]* / Ю. А. Веденєєв. – Калуґа : «Символ», 2002. – 692 с. – Режим доступу : <http://pravolib.pp.ua/ocherki-istorii-vyiborov-izbiratelnogoprava.html>.
4. *Історія політичної думки : підруч.* / за заг. ред. Н. М. Хоми [І. В.Алексєєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна та ін.]. – Л. : «Новий Світ – 2000», 2016. – 1000 с.
5. Марчук В. П. *Історія політичних і правових вчень: [навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл.]* / В. П. Марчук. – К. : Персонал, 2009. – 480 с.
6. *Новітня політична лексика (неологізми, okazіоналізми та інші новотвори)* / [І. Я. Вдовичин, Л. Я. Уґрин, Г. В. Шипунов та ін.]; за заг. ред. Н.М. Хоми. – Львів : «Новий Світ – 2000», 2015. – 492 с.
7. Пахарєв А. Д. *Політичні інститути і процеси в сучасній Україні : навч. посібник* / А. Д. Пахарєв. – К. : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2011. – 182 с.
8. Переґуда Є. В. *Політологія: навч. посіб.* / Є. В. Переґуда, В.Ф.Панібудьласка, В. Л. Семко, Н. І. Риґско, С. Д. Місерґжи, В. Л. Стеценко, В. Л.Згурська, В.П.Третьак. – К. : КНУБА, 2011. – 216 с.
9. *Політична абетка : матеріали для практичного використання.* / за наук. ред. док.наук держ. упр. О. В. Радченка; Редактор-упорядник А.В.Карташов, [авт.-упоряд. А. Ю. Геращенко, М. Д. Городок, А. В. Карташов, К. В.Плоский, О. В. Радченко, В. С. Радчук, О. Г. Солонтай, О. М. Спутай, В. М.Стах, О.Л. Храбан]; Вид. 8-е, доп. і перероб. – Х. : Вид-во «ДокНаукДержУпр», 2010. – 328 с.

22. Сутність та зміст управління підрозділами цивільного захисту.
23. Цілі та завдання управління.
24. Поняття функцій управління.
25. Принципи та методи управління.

Рекомендована література

1. Альбоцій О.В., Болотських М.В., Кулєшов М.М., Калашніков О.О., Попов В.М., Рашкевич С.А., Rogozin A.C., Садковий В.П., Труш О.О., Шайхлісламов З.Р. *Основи управління в органах і підрозділах МНС України. Навчальний посібник.* / За ред.. канд. психол. Наук, доцента В.П. Садкового. – Х.: УЦЗУ, КП «Міська друкарня», 2009. – 370 с. / Глава 1. С. 3-38
2. Бандурка О.М. *Основи управління в органах внутрішніх справ України: Теорія, досвід, шляхи удосконалення* – Х.: „Основа”, 1996. – 398 с.
3. Новіков Б.В., Сініок Г.Ф., Круш П.В. *Основи адміністративного менеджменту: Навч. посіб.* – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 560 с.

4. Плішкін В.М. *Теорія управління органами внутрішніх справ: Підручник / За ред. канд. юрид. наук Ю.Ф. Кравченка.* – К.: Національна академія внутрішніх справ України, 1999. – 702 с.

5. Брушлинский Н.Н. *«Системный анализ и проблемы безопасности народного хозяйства».* – М.: Стройиздат, 1988.

26. Предмет культурології. Основні підходи до інтерпретації культури.

27. Первісна культура. Культура Стародавнього Сходу. Антична культура.

28. Культура Середніх віків. Культура Відродження і Реформації.

29. Європейська культура Нового часу. Особливості сучасної культури

Рекомендована література

1. *Історія світової культури / за ред. Л.Т. Левчук, В.І. Панченко та ін.* – К.: Центр учбової літератури, 2010.

2. Каріков С.А., Тогобицька В.Д. *Культурологія : курс лекцій.* – Х.: НУЦЗУ, 2019.

3. Кормич Л.І., Багацький В.В. *Культурологія.* – К.: Кондор, 2004.

4. *Культурологія. Методичні рекомендації / О.В. Рябініна, М.В. Болотських, С.А. Каріков.* – Х.: НУЦЗУ, 2008.

5. Подольська Є.А. та ін. *Кредитно-модульний курс культурології.* – К.: Центр навчальної літератури, 2006.

30. Методи захисту навколишнього середовища

31. Методи очищення стічних вод

32. Основні процеси та апарати пилоочищення

33. Захист довкілля від техногенних забруднень

Рекомендована література

1. *Інженерна екологія. Загальний курс : Навч. посіб. Ч.2 / Я.М. Гумницький, І.М. Петрушка .* – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. – 348 с.

2. Васюков А.Е., Бланк А.Б. *Химические аспекты экологической безопасности поверхностных водных объектов.* – Харьков: «Институт монокристаллов», 2007. – 256 с.

3. Шматько, В.Г. *Екологія і організація природоохоронної діяльності : Навч. посібник / В.Г. Шматько, Ю.В. Нікітін.* – 2-е вид., стер. – К. : КНТ, 2008 .

4. *Процеси та апарати пилогазоочищення : курс лекцій / М.В. Сарапіна.* – Х : НУЦЗУ, 2018. – 125 с.

5. Кучерявий, В.П. *Загальна екологія : Підруч. для студ. вищих навч. закл.* – Львів : Світ, 2010. – 520 с.

6. Ратушняк, Г.С. *Технічні засоби очищення газових викидів : Навч. посібник / Г.С. Ратушняк, О.Г. Лялюк.* – Вінниця : ВНТУ, 2005. – 158 с.

34. Техногенна складова безпеки навколишнього середовища.

35. Екологічна складова безпеки навколишнього середовища

36. Правові та організаційні основи охорони праці.

37. Шкідливі та небезпечні фактори виробничого середовища і трудового процесу та їх вплив на працюючих.

Рекомендована література

1. *Культура безпеки: навч. посібник. Частина 1.* / С.Р. Артем'єв, О.Д. Малько, О.П. Шароватова та ін. – Х.: НУЦЗУ, 2020. – 172 с.

2. *Основи екологічної безпеки військ* / [Артем'єв С.Р., Блекот О.М., Марущенко В.В., Чумаченко С.М., Блажеєвський М.Є.]; – Харків: Технологічний центр, 2010. – 320 с.

3. *Екологічна безпека військ* / [Артем'єв С.Р., Блекот О.М., Марущенко В.В., Чумаченко С.М., Блажеєвський М.Є.]; – Харків: НТУ «ХПІ», 2012. – 308 с.

4. *Зубик С.В. Техноекоекологія. Джерела забруднення і захист навколишнього середовища. Навчальний посібник для студ. спец. вищих і середніх спец. навч. закладів.* – Івано-Франківськ: «Полум'я», 2004. – 452 с.

5. *Єременко С.А. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник* / С.А. Єременко, О.В. Бикова, В.В. Волощенко, В.І. Д'яконов, М.В. Бугас. – К.: «Українська технологічна група», 2008. – 317 с.

6. *Мохняк С.М. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник* / С.М. Мохняк, О.С. Дацько, О.І. Козій та ін. – Львів. Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2009. – 264 с.

7. *Мягченко О.П. Безпека життєдіяльності людини та суспільства: Навчальний посібник* / О.П. Мягченко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 384 с.

8. *Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб.* / Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В.; за ред. Є.П. Желібо. – [6-те вид.]. – К.: Каравела, 2008. – 344 с.

38. Елементи лінійної і векторної алгебри та аналітичної геометрії.

39. Диференціальне числення функцій однієї змінної. Границя функції і похідна.

40. Інтегральне числення. Функції багатьох змінних.

41. Елементи теорії ймовірностей та математичної статистики.

Рекомендована література

1. *Тевяшев А.Д., Литвин О.Г., Кривошеєва Г.М. та ін. Вища математика у прикладах та задачах. Ч.1- 4.* Х.: ХНУРЕ, 2004.

2. *Мунтян В.К., Підгорний О.Г. Вища математика: практикум.*- Х.: НУЦЗУ, 2011.- 159 с.

3. *Мунтян В.К., Говаленков С.В. Вища математика: методичні рекомендації з організації самостійної роботи при вивченні дисципліни.*- Х.: НУЦЗУ, 2015.- 213 с.

42. Фізичні основи механіки.

43. Молекулярно-кінетична теорія і термодинаміка.

44. Електрика і магнетизм.

45. Коливання і хвилі.

Рекомендована література

1. Кучерук І.М. та ін. Загальний курс фізики. Т. 1-3. – Київ: Техніка, 1999.
2. Горбачук І.Т. Загальна фізика (збірник задач). Навчальний матеріал М 1,2. – Київ: Вища школа, 1993.
3. Фізика. Розділи: Механіка. Молекулярна фізика і термодинаміка. Електростатика. Постійний електричний струм: довідник / Укладачі: В. Г. Борисенко, Ю.Ф. Деркач, В.І. Кривцова, К.Р. Умеренкова. – Х.: НУГЗУ, 2018. 94 с.
4. Фізика. Розділи: Магнітне поле. Електромагнетизм. Коливання, хвилі і хвильові явища. Елементи квантової механіки. Фізика атома і атомного ядра. Елементи фізики твердого тіла: довідник./ Укладачі: В. Г. Борисенко, Ю.Ф. Деркач, В.І. Кривцова, К.Р. Умеренкова. – Х.: НУЦЗУ, 2018. – 122 с.

46. Медичне забезпечення постраждалого населення в умовах надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу.

47. Гостра дихальна та серцево-судинна недостатність. Шоковий та коматозний стан. Синдром тривалого стискання тканин. Порядок надання домедичної допомоги при їх виникненні.

48. Основні принципи реанімації при порушенні дихання та кровообігу.

49. Порядок надання домедичної допомоги при кровотечах. Зупинка кровотечі штатними та підручними засобами.

50. Перев'язувальний матеріал. Техніка накладання пов'язок на окремі ділянки тіла.

51. Порядок надання домедичної допомоги при пораненнях, ушкодженні органів брючної та черевної порожнини, черепно-мозковій травмі..

52. Поняття іммобілізації. Технічні засоби іммобілізації та правила користування ними. Порядок надання домедичної допомоги при переломах (вивихах).

53. Порядок надання домедичної допомоги при гострих отруєннях небезпечними хімічними речовинами, продуктами харчування та при біологічних отруєннях.

Рекомендована література

1. Закон України від 05.07.2012 №5081-VI «Про екстрену медичну допомогу».

2. Кодекс цивільного захисту України.

3. Наказ МОЗ України від 02.03.2009 № 132 «Про організацію навчання окремих категорій немедичних працівників навичкам надання першої невідкладної медичної допомоги».

4. Наказ МОЗ України від 16.06.2014 р. №398 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах».

5. Наказ МОЗ України від 08.10.2018 р. №1833 «Про внесення змін до Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 16 червня 2014 року №398».

6. Вандер К.О., Барбашин В.В., Толкунов І.О. «Фундаментальні основи медичних знань». Курс лекцій №1. – Х.: НУЦЗУ, 2011. – 96 с.

7. Вандер К.О., Барбашин В.В., Толкунов І.О. «Перша медична допомога». Курс лекцій №2. – Х.: НУЦЗУ, 2011. – 64 с.

8. Вандер К.О., Барбашин В.В., Толкунов І.О., Семків О.М. «Загальні принципи надання першої медичної допомоги та правила поведінки в умовах надзвичайних ситуацій». Курс лекцій №3. – Х.: НУЦЗУ, 2011. – 124 с.

9. Олійник П.О. Перша медична допомога. Навчальний посібник. – Львів: ЛДУ БЖД, 2004.

54. Основні закони хімії та будова речовини. Будова речовини.

55. Періодичний закон та періодична система елементів Д.І.Менделєєва. хімічний зв'язок.

56. Загальні закономірності хімічних процесів.

57. Розчини. Колоїдні системи.

58. Окисно-відновні процеси та основи електрохімії.

59. Хімія металів та їх сполук

60. Хімія неметалічних елементів та їх сполук

61. Хімія органічних сполук.

Рекомендована література

1. Банк методичних і навчальних матеріалів НУЦЗУ <http://academy.arbu.edu.ua/rus/mbank/>.

2. Кіреєв О.О., Тарасова Г.В. Конспект лекцій з хімії. Частина 1. Загальна хімія. Навчальн. посібник. Харків, АПБУ, 2002.

3. Кіреєв О.О., Тарасова Г.В. Конспект лекцій з хімії. Частина 2. Навчальний посібник. Харків, АПБУ, 2003.

4. Кіреєв О.О., Тарасова Г.В., Щербина О.М., Кукуєва В.В. Практикум з хімії. Друге видання. -Харків: АЦЗУ, 2008. -200 с.

5. Левітін Є.Я., Бризицька А.М., Ключова Р.Г. Загальна та неорганічна хімія. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 464 с.

62. Природа радіації. Види іонізуючих випромінювань.

63. Фізична, хімічна і біологічна дія іонізуючих випромінювань.

64. Захист від дії радіаційного випромінювання.

65. Небезпечні властивості простих речовин.

66. Небезпечні властивості неорганічних речовин.

67. Небезпечні властивості органічних речовин.

68. Маркування небезпечних речовин.

69. Біологічна небезпека природного походження.

Рекомендована література

1. Кіреєв О.О., Жернокльов К.В., Калугин В.Д., Тарасова Г.В. Небезпеки радіаційного, хімічного і біологічного походження. Харків. – НУЦЗУ. – 2009. – 86 с.

2. Чернобаев И.П. Химия окружающей среды. – К.: Высш. шк., 2007. – 191 с.

3. Максимов М.Т. Защита от сильнодействующих ядовитых веществ.

– М.: Энергоатомиздат. – 2003. – 223 с.

4. Александров В.Н., Емельянов В.И. Отравляющие вещества. – М.: Воениздат, 2002. – 271 с.

5. Шоботов В.М. Цивільна оборона. К.: 2004. – 438 с.

6. Щелкунов С. Н. Генетическая инженерия: Новосибирск: Сиб. унив. изд-во, 2004. – 496 с.

7. Мікробіологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / І. Л. Дикий, І. Ю. Холупяк, Н. Ю. Шевельова, М. Ю. Стегній, Н. І. Філімонова; За ред. І. Л. Дикого. – Х.: Вид-во НФаУ; Оригінал, 2006. – 432 с.

70. Графіка. Загальні вимоги до кресленика.

71. Графіка. Вимоги до розмірів на кресленику.

72. Графіка. Проеціювання при кресленні.

73. Графіка. Види на креслениках.

74. Графіка. Розріз на кресленику.

75. Графіка. Переріз на кресленику.

76. Графіка. Геометричні тіла на кресленику.

77. Графіка. Аксонометричні проєкції.

Рекомендована література

1. ДСТУ 3321:2003 Система конструкторської документації. Терміни та визначення основних понять

2. ДСТУ ГОСТ 2.001:2006 Єдина система конструкторської документації. Загальні положення (ГОСТ 2.001-93, IDT)

3. ДСТУ ГОСТ 2.104:2006 Єдина система конструкторської документації. Основні написи (ГОСТ 2.104-2006, IDT)

4. ДСТУ ГОСТ 2.307:2013 Єдина система конструкторської документації. Нанесення розмірів і граничних відхилів (ГОСТ 2.307-2011, IDT)

5. ДСТУ ГОСТ 2.317:2014 Єдина система конструкторської документації. Аксонометричні проєкції (ГОСТ 2.317-2011, IDT)

6. ГОСТ 2.305-2008 Единая система конструкторской документации. Изображения - виды, разрезы, сечения

7. Інженерна та комп'ютерна графіка : Підручник / В.Є. Михайленко, В.М. Найдих та ін. ; За ред. В.Є. Михайленка . — 3-ге вид., перероб.і доп. — К. : Видавничий Дім"Слово", 2011 . — 352 с.

8. Інженерна та комп'ютерна графіка : Курс лекцій / О.О. Ковальов, С.В. Васильєв, А.Я. Калиновський . — Х. : НУЦЗУ, 2014 . — 109 с.

78. Основи горіння

79. Матеріальний баланс горіння

80. Тепловий баланс горіння

81. Виникнення горіння. Види виникнення горіння

82. Горіння рідин

83. Горіння газів

84. Горіння твердих горючих матеріалів

85. Горіння дисперсних повітряних систем

86. Розвиток пожеж

87. Припинення горіння

Рекомендована література

1. Тарахно О.В. Основні положення процесу горіння. Виникнення процесу горіння. Навчальний посібник. / Тарахно О.В., Трегубов Д.Г., Жернокльов К.В., Коврегін В.В. – Х. – НУЦЗУ. Тернопіль: ТВ «Терно-граф», 2020. – 412 с. табл.

2. Тарахно О.В. Теорія розвитку та припинення горіння. Практикум. В 2-х частинах/ Тарахно О.В., Трегубов Д.Г., Жернокльов К.В., Шепелева А.І., Коврегін В.В. - Харків: НУЦЗУ, 2011.

3. Тарахно О.В. Лабораторний практикум з курсу «Теорія розвитку та припинення горіння» / Тарахно О.В., Жернокльов К.В., Баланюк В.М. – Харків: АЦЗУ, 2004.

4. Тарахно О.В. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Теорія розвитку та припинення горіння» / Тарахно О.В., Жернокльов К.В. - Харків : УЦЗУ, 2006. – 208 с.

5. Тарахно О.В. Електронний підручник з дисципліни "Теорія розвитку та припинення горіння"/ Тарахно О.В., Жернокльов К.В., Трегубов Д.Г., Остапенко В.Є. — 80 Min / 700 MB. — Харків : УЦЗУ, 2007. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. — Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000.

6. Справочник “Пожаровзвимога веществ и материалов и средства их тушения”. Под редакцией Баратова А.Н. и Корольченко А.Я., ч. I и II. - М.: Химия, 1990

88. Електричний провідний зв'язок, його складові елементи.

89. Загальні характеристики провідних каналів зв'язку.

90. Польові провідні телефонні апарати.

91. Модеми xDSL.

92. Основи радіозв'язку.

93. Типова побудова радіостанції.

94. Система зв'язку гарнізону ДСНС.

95. Автоматизованої системи зв'язку, оповіщення і оперативного управління ДСНС (АСЗОУ)

Рекомендована література

1. І.А. Чуб, В.Е. Пустоваров, Г.Е. Винокуров, П.М. Бортнічук, Л.А. Кліменко Автоматизовані системи управління та зв'язок у сфері цивільного захисту, навчальний посібник, за загальною редакцією Щербак Г.В., - Харків, АЦЗУ, 2005. – 272 с.

2. Бурляй І.В., Джулай О.М., Орел Б.Б. Системи радіозв'язку та їх застосування оперативно-рятувальною службою: Посібник з дисципліни —Основи електроніки та зв'язок. — Черкаси: Черкаський інститут пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля МНС України, 2007 – 224 с.

3. Щербак Г.В., Мельнікова Л.І. та ін.. Сучасні телекомунікаційні мережі у цивільному захисті: Підручник, - Харків, 2007, - 255 с.

4. Бурляй І.В., Джулай О.М., Орел Б.Б. Системи радіозв'язку та їх застосування оперативно-рятувальною службою: Посібник з дисципліни "Основи електроніки та зв'язок". – Черкаси: Черкаський інститут пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля МНС України, 2007 – 224 с.

5. Настанова із організації зв'язку та інформаційних систем в ДСНС України.

6. Чудинов В.Н. Связь пожарной охраны.-М.: Радио и связь,1989.- 285 с.

7. Настанова з експлуатації техніки зв'язку в органах внутрішніх справ, затвердженої наказом МВС України від 19.07.2001 N 585.

8. Про інформацію [Текст]: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – ст. 650.

9. Про електронний цифровий підпис [Текст]: Закон України від 22.05.2003 № 852-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – ст. 276.

10. Про електронні документи та електронний документообіг [Текст]: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – ст. 275.

11. Про захист інформації в телекомунікаційних системах [Текст]: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – ст. 286.

96. Правове регулювання забезпечення безпеки в надзвичайних ситуаціях.

97. Критерії розподілу суб'єктів господарювання за ступенем ризику від провадження господарської діяльності.

98. Критерії розподілу суб'єктів господарювання за ступенем ризику від провадження господарської діяльності.

99. Основні положення нормативно-правових актів щодо проведення процедур паспортизації, ідентифікації та декларування потенційно небезпечних об'єктів та об'єктів підвищеної небезпеки. Основні положення нормативно-правових актів щодо розробки суб'єктами господарювання плану локалізації й ліквідації аварійних ситуацій та аварій.

100. Загальні вимоги до організації техногенної та пожежної безпеки на об'єктах.

101. Державний нагляд (контроль) з питань цивільного захисту.

102. Загальні положення Кодексу України про адміністративні правопорушення.

103. Порушення та розгляд справ про адміністративне правопорушення відповідно до ст. ст. 120, 175, 175-2, 188-8 КУпАП.

104. Порушення та розгляд справ про адміністративне правопорушення відповідно до ст.ст. 164, 183, 188-16 КУпАП.

105. Застосування посадовими особами центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сферах техногенної та пожежної безпеки, заходів реагування.

Рекомендована література:

1. Кодекс цивільного захисту України. Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

3. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності. Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>.

4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства у сфері державного нагляду (контролю). Закон України від 03.11.2016 р. №1727– VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>.

5. О.О. Островерх, Т.М. Ковалевська, О.В. Савченко. Правові основи організації та забезпечення цивільного захисту. Навч. посіб. Х., ФОП Панов А.М., 2017. 184 с.

6. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів МНС України. Наказ МВС України від 27.07.2016 р. № 725. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1162-16#Text>.

7. Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 р. № 368. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/368-2004-%D0%BF#Text>.

8. Про затвердження Методики оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 р. № 175. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/175-2002-%D0%BF#Text>.

9. Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 р. № 1052. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1052-2015-%D0%BF#Text>.

10. Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій. Наказ МВС України № 658 від 06.08.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0969-18#Text>.

106. Конструктивні елементи будівель та споруд

107. Елементи комунікації та розподілу

108. Конструкції покриттів будівель

109. Конструкції каркаса промислових будівель

110. Природні та штучні кам'яні матеріали та їх поведінка в умовах

НС

111. Будівельні метали та залізобетон

112. Способи підвищення стійкості будівельних матеріалів і конструкцій до пожежі

113. Міцність будівельних конструкцій в нормальних умовах

114. Забезпечення пожежної безпеки будівель

Рекомендована література

1. ДБН В.1.1-7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва.
2. Васильченко О.В. Будівлі і споруди та їх поведінка в умовах надзвичайних ситуацій: Курс лекцій (електронне видання). – Х.: НУЦЗУ, 2016. – 469 с.
3. Васильченко О.В. Основи архітектури і архітектурних конструкцій: Навчальний посібник. – Харків, 2007. – 257 с.
4. Пушкаренко А.С. Будівельні матеріали та їх поведінка в умовах високих температур: Навчальний посібник / Пушкаренко А.С., Васильченко О.В. – Харків: АПБУ, 2001..
5. Васильченко О.В. Будівельні конструкції та їх поведінка в умовах надзвичайних ситуацій: Навчальний посібник / Васильченко О.В., Квітковський Ю.В., Миргород О.В., Стельмах О.А. Х.: ХНАДУ, 2015. – 488 с.

115. Організація газодимозахисної служби територіальних підрозділів ДСНС України.

116. Основні поняття про фізіологію дихання, продукти горіння та їх вплив на організм людини.

117. Класифікація засобів захисту органів дихання.

118. Апарати на стисненому повітрі.

119. Розрахунок часу роботи в АСП.

120. Обов'язки посадових осіб ГДЗС. Пост безпеки. Організація роботи постового на посту безпеки.

121. Бази та пости ГДЗС.

122. Централізоване обслуговування ізолюючих апаратів.

Рекомендована література

1. Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України, від 02.10.2012 № 5403-VI.

2. Настанова з організації газодимозахисної служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби ЦЗ МНС України. Наказ МНС України № 1342 від 16.12.2011р.

3. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.

4. Наказ Державний класифікатор надзвичайних ситуацій. ДК -019-2001.

5. П.А.Ковальов, В.М.Стрілець, О.В.Єлізаров, П.А.Ковальов Основи створення та експлуатації апаратів на стисненому повітрі. – Харків, 2005. – 359 с.

6. В.М Стрілець. Засоби індивідуального захисту органів дихання. Основи створення та експлуатації // Навчальний посібник. - Х.: АПБУ, 2001.- 118с.

7. Методичні рекомендації, щодо експлуатування регенеративних дихальних апаратів // Ковальов П.А., Стрілець В.М., Міщенко К.І. Харків-1999р. с. 87.

8. Чернов С.М., Ковалишин В.В. Ізолюючі апарати. Обслуговування та

використання./ Навчальний посібник. – Львів, “СПОЛОМ”, 2002. – 194 с.

9. Рекомендації для вивчення повітряних протигазів “Drager” PA 90 SERIES {PA 92} у підрозділах гарнізонів пожежної охорони. – К.: УДПО МВС України, 1995. – 19 с.

10. ДСТУ EN 137:2002 Засоби індивідуального захисту органів дихання. Автономні резервуарні дихальні апарати зі стисненим повітрям. Вимоги, випробування, маркування.- Введ. 10.05.1993. – К.: Изд-во стандартів, 2003. – 55 с.

11. ДСТУ EN 136:2003. Засоби індивідуального захисту органів дихання. Маски. Вимоги, випробування, маркування.-Введ. : 01.07.2004. - К. : Держстандарт України , 2004 - 32 с.

12. ДСТУ EN 138:2002. Засоби індивідуального захисту органів дихання. Апарати дихальні з подаванням чистого повітря через шланг для використання з масками, півмасками або мундштучними пристроями. Вимоги, випробування, маркування.-Введ. : 01.10.2003. - К. : Держстандарт України , 2004 - 20 с.

13. ДСТУ EN 139:2002. Засоби індивідуального захисту органів дихання. Апарати дихальні з лінією стисненого повітря для використання з масками, півмасками або мундштучними пристроями. Вимоги, випробування, маркування.-Введ. : 01.10.2003. - К. : Держстандарт України , 2004 - 28 с.

14. ДСТУ EN 141:2001. Засоби індивідуального захисту органів дихання. Протигазові та скомбіновані фільтри. Вимоги, випробування, маркування.-Введ. : 01.07.2003. - К. : Держстандарт України , 2003 - 8 с.

15. ДСТУ EN 143:2002. Засоби індивідуального захисту органів дихання. Протиаерозольні фільтри. Вимоги, випробування, маркування.- Введ. : 01.10.2003. - К. : Держстандарт України , 2004 - 24 с.

16. ДСТУ EN 145:2003. Засоби індивідуального захисту органів дихання. Автономні регенерувальні дихальні апарати зі стисненим киснем або зі стисненим киснем і азотом. Вимоги, випробування, маркування.- Введ.:01.07.2004. - К.:Держстандарт України , 2004 - 29 с.

17. ДСТУ EN 149:2003. Засоби індивідуального захисту органів дихання. Півмаски фільтрувальні для захисту від аерозолів. Вимоги, випробування, маркування.-Введ. : 01.07.2004. - К. : Держстандарт України , 2004 - 26 с.

18. ДСТУ EN 269:2003. Засоби індивідуального захисту органів дихання. Апарати дихальні з капюшоном і примусовим подаванням чистого повітря через шланг. Вимоги, випробування, маркування.-Введ. : 01.07.2005. - К. : Держстандарт України , 2005 - 19 с.

19. ДСТУ EN 270:2003. Засоби індивідуального захисту органів дихання. Апарати дихальні з капюшоном і лінією стисненого повітря. Вимоги, випробування, маркування.-Введ. : 01.10.2004. - К. : Держстандарт України , 2005 - 23 с.

20. ДСТУ EN 271:2003. Засоби індивідуального захисту органів дихання. Апарати дихальні з капюшоном і лінією стисненого повітря або з примусовим подаванням повітря через шланг для використання в умовах абразивної і ударної дії матеріалів. Вимоги, випробування, маркування.-

Введ. : 01.07.2005. - К. : Держстандарт України , 2005 - 13 с.

21. ДСТУ 367-2001. *Одяг захистний. Захист від нагрівів та полум'я. Метод визначання теплопровідності матеріалів, підданих впливові полум'я.- Введ. : 01.07.2003. - К. : Держспоживстандарт України , 2003 - 12 с.*

22. ДСТУ 368:2002. *Одяг спеціальний для захисту від рідких хімікатів. Метод визначання стійкості матеріалів до проникання рідин.-Введ. : 01.10.2003. - К. : Держспоживстандарт України , 2004 - 6 с.*

23. ДСТУ 369:2002. *Одяг спеціальний для захисту від рідких хімікатів. Метод визначання опору матеріалів прониканню рідин.-Введ.: 01.10.2003. - К. : Держспоживстандарт України , 2004 - 8 с.*

24. ДСТУ EN 371-2001. *Засоби індивідуального захисту органів дихання. Протигазові та скомбіновані фільтри типу АХ для захисту від органічних сполук з низькою температурою кипіння. Вимоги, випробування, маркування.-Введ. : 01.07.2003. - К. : Держстандарт України , 2003 - 6 с.*

25. ДСТУ EN 403:2003. *Засоби індивідуального захисту органів дихання для самоврятування. Пристрої фільтрувальні з капюшоном для самоврятування під час пожежі. Вимоги, випробування, маркування.- Введ.:01.10.2004.-К.:Держспоживстандарт України,2005-20 с.*

26. ДСТУ EN 404:2003. *Засоби індивідуального захисту органів дихання для саморятування. Фільтр-саморятувальник. Вимоги, випробування, маркування.-Введ. : 01.10.2004. - К. : Держстандарт України , 2004 - 24 с.*

27. ДСТУ EN 405:2003. *Засоби індивідуального захисту органів дихання. Півмаски фільтрувальні з клапанами для захисту від газів або газів і аерозолів. Вимоги, випробування, маркування.-Введ. : 01.10.2004. - К. : Держстандарт України , 2004 - 31 с.*

28. ДСТУ EN 1146:2003. *Засоби індивідуального захисту органів дихання для саморятування. Апарати дихальні автономні резервуарні зі стисненим повітрям і капюшоном (апарати рятувальні зі стисненим повітрям і капюшоном) Вимоги, випробування, маркування .-Введ. : 01.10.2004. - К : Держспоживстандарт України , 2005 - 28 с.*

29. ДСТУ 2299-93. *Засоби індивідуального захисту органів дихання. Терміни та визначення.-Введ. : 01.01.95. - К. : Держстандарт України , 1994 - 43 с.*

30. ДСТУ 12083-2001. *Засоби індивідуального захисту органів дихання. Фільтри з дихальними шлангами (позамаскові фільтри): протиаерозольні, протигазові та скомбіновані. Вимоги, випробування, маркування.- Введ.:01.07.2003.-К.:Держстандарт України, 2003 - 7 с.*

123. Надзвичайні ситуації, їх класифікація.

124. Інженерно-технічні заходи в містобудівній документації.

125. Протисейсмічний інженерний захист територій. Будівництво в сейсмічних районах України.

126. Основні види зрушень та їх структурні елементи.

127. Інженерний захист територій, будинків і споруд від зсувів та обвалів.

128. Інженерні протиселеві та протилавинні заходи.

129. Інженерні заходи від повені. Заходи щодо попередження руйнування берегів водоймищ.

130. Протикарстові інженерні заходи.

131. Гідротехнічні споруди. Принципи забезпечення стійкості гідротехнічних споруд.

132. Будівельні вимоги до сховищ, протирадіаційних укриттів.

Рекомендована література

1. Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.

2. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» від 18.01.2001 р. № 2245-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2245-14>.

3. ДБН В.1.2-4:2019 «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту».

4. ДБН Б. 1.1-5:2007 Друга частина. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) на мирний час у містобудівній документації.

5. ДБН Б.2.2-12:2018. Планування і забудова територій.

6. ДБН В.2.3-4-2000 Споруди транспорту. Автомобільні дороги.

7. ДБН В.1.1-5-2000 Будинки і споруди на підроблюваних територіях і просідаючих ґрунтах.

8. ДБН В.1.1-3-97 Інженерний захист територій, будинків і споруд від зсувів та обвалів. Основні положення.

9. ДБН В2.2.5-97 Захисні споруди цивільної оборони, Держмістобудування.- К.,1997.

10. ДБН А.3.1-9-2000 Прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом захисних споруд цивільної оборони та їх утримання, Держмістобудування.- К.2000.

11. Класифікатор надзвичайних ситуацій ДК 019:2010. – К.: МНС України, 2010. – 178 с.

12. Інженерний захист населення та територій: Навч. посіб. / О.О. Островерх, О.В. Савченко, Є.І. Стецюк. – Х. : НУЦЗУ, 2014. – 380 с.

133. Організація оперативних дій пожежно-рятувальних підрозділів під час гасіння пожеж.

134. Управління силами і засобами на пожежі.

135. Тактика дій підрозділів ЦЗ під час ліквідації наслідків аварій на транспорті.

136. Тактика дій підрозділів ЦЗ під час ліквідації наслідків НС пов'язаних з руйнуванням будівель і споруд.

137. Тактика дій підрозділів ЦЗ під час ліквідації наслідків аварій на ХНО.

138. Тактика дій підрозділів ЦЗ під час проведення пошуково-рятувальних робіт в умовах радіаційного забруднення та біологічного зараження.

139. Особливості дій підрозділів ЦЗ під час ліквідації наслідків НС при перевезенні небезпечних вантажів.

140. Організація управління в надзвичайній ситуації.

Рекомендована література

1. Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту: наказ МВС України від 26.04.18 р. № 340.

2. Статут дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж: наказ МВС України від 26.04.18 р. № 340.

3. Рекомендації щодо захисту особового складу підрозділів оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України під час гасіння пожеж та ліквідації наслідків аварій за наявності небезпечних хімічних речовин (аміак, хлор, азотна, сірчана, соляна та фосфорна кислоти): наказ МНС України №733 від 13.10.08.

4. Постанова Головного державного санітарного лікаря України від 01.12.1997 № 62 «Про введення в дію Державних гігієнічних нормативів «Норми радіаційної безпеки України»» (НРБУ-97).

5. Про затвердження Положення про штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та Видів оперативно-технічної і звітної документації штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації: наказ МВС України від 26.12.2014 № 1406.

6. Аветисян В.Г., Адаменко М.І., Александров В.Л., Кулаков С.В. та інші. Рятувальні роботи під час ліквідації НС, ч. I. Посібник. Київ. : Основа. 2006 р.

7. Гузенко В.А., Камардаш О.І., Неклонський І.М., Самарін В.О. Тактика ліквідації НС. Конспект лекцій. Х: НУЦЗУ, 2011.

141. Принципи побудови автоматичних систем контролю та спостереження

142. Математичне описання систем автоматичного контролю та спостереження

143. Оцінка стійкості лінійних автоматичних систем контролю та спостереження

144. Аналіз якості процесу управління. Синтез систем автоматичного контролю та спостереження

145. Контрольно-вимірювальні прилади технологічних параметрів

146. Автоматичні системи пожежної сигналізації

147. Проектування автоматичних систем пожежної сигналізації

148. Автоматичні системи гасіння пожежі

149. Автоматичні системи протидимного захисту, оповіщення про пожежу та управління евакуацією

Рекомендована література

1. ДБН В.2.5-56-2014 Системи протипожежного захисту. – К.: Міністерство регіонального розвитку та будівництва України. – 2010. – 280 с.

2. Сучасні засоби автоматичного пожежогасіння: навч посібник / НУЦЗУ.– Х.: ФОП Панов А.М., 2018.– 276с.

3. Дерев'янюк О.А. Системи пожежної та охоронної сигналізації. Текст лекцій / Дерев'янюк О.О., Бондаренко С.М., Антошкин О.А., Мурін М.М., Могільников О.М. – Х.: УЦЗУ. – 2008. – 136 с.

4. Автоматика для запобігання вибухам та пожежам. Дерев'янюк А.А., Бондаренко С.М., Антошкин О.А., Мурін М.М., Могільников О.М.- Харків: АЦЗУ, 2006.- 278 с.

5. Системи пожежної та охоронно-пожежної сигналізації. Христич В.В., Дерев'янюк О.А., Бондаренко С.М., Антошкин О.А. Конспект лекцій. Харків: АПБУ, 2001.- 115 с.

6. Дерев'янюк А.А. применение и эксплуатация приборов пожарной автоматики. Практическое пособие / Дерев'янюк А.А., Бондаренко С.Н., Дуреев В.А., Мурин М.Н. // – Х.: УГЗУ. – 2007. – 205 с.

7. А.Г. Котов Пожаротушение и системы безопасности. Изд. второе. – К.: Брандмастер. – 2010. – 277 с.

8. Котов А.Г. Пожаротушение и системы безопасности. Практическое пособие.- Второе издание.- К. "БРАНД МАСТЕР", 2010.- 277 с. Автоматическая противопожарная защита объектов. Дерев'янюк О.А., Бондаренко С.М. и др., Часть 1: АПБУ, 2000. – 208 с.

9. Автоматическая противопожарная защита объектов. Дерев'янюк О.А., Бондаренко С.М. и др. Часть 2: АПБУ, 2001. – 223 с.

150. Види, основні організаційні форми тактичної підготовки.

151. Сутність та основні принципи і методи навчання.

152. Порядок організації та проведення занять з відпрацюванням тактичних завдань на потенційно-небезпечних об'єктах.

153. Групові тактичні тренування, як активна форма підготовки начальницького складу.

154. Тактико-спеціальні навчання, як вища форма тактичної підготовки особового складу органів управління та підрозділів ЦЗ.

155. Організація та проведення командно-штабних навчань.

156. Аналіз НС та оперативних дій підрозділів цивільного захисту під час їх ліквідації

157. Перевірка готовності органів управління і підрозділів цивільного захисту до дій за призначенням.

Рекомендована література

1. Порядок підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту: Постанова КМ України від 26 червня 2013 р. № 443.

2. Порядок організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту : наказ МВС України 15.06.2017 № 511.

3. Ключ П.П., Палюх В.Г., Пустовой А.С., Сенчихін Ю.М., Сировой В.В. Пожежна тактика. Підручник для вищих навчальних закладів пожежної безпеки МВС України. - Х.: "Основа". – 1998 р.

4. П.П. Ключ, В.Г. Палюх, В.О. Росоха. *Тактична і психологічна підготовка особового складу пожежної охорони. Підручник.* – Х: Основа, 2002р.

158. Вибухові суміші та речовини. Заходи безпеки при поводженні з ними

159. Тактичні властивості місцевості та їх вплив на виконання завдань ДСНС.

160. Зображення місцевості та вимірювання відстані та площ на топографічних картах.

161. Прямокутні та географічні координати об'єктів.

162. Вимір по карті дирекційних кутів та азимутів. Перехід від дирекційного кута до магнітного азимута.

163. Радіаційні характеристики джерел іонізуючого випромінювання та його біологічна дія

164. Класифікація радіаційних аварій та заходи захисту при аваріях на радіаційно небезпечних об'єктах

165. Захист в надзвичайних ситуаціях хімічного та біологічного характеру

166. Основи вогневої підготовки та стрільби зі стрілецької зброї

167. Сутність дисципліни в ДСНС України. Загальні права та обов'язки співробітників ДСНС.

Рекомендована література

1. Барбашин В. В., Вальченко О. І., Ігнат'єв О. М., Ромін А. В. *Радіаційний, хімічний та біологічний захист : курс лекцій. Для спеціальностей: «цивільний захист», «пожежна безпека».* Харків : НУЦЗУ, 2012. 80 с.

2. Бугайов А. Ю., Іванець Г. В., Ігнат'єв О. М., Толкунов І. О. *Основи спеціальної та військової підготовки : навч. посіб.* Харків : НУЦЗУ, 2016. 106 с.

3. Депутат О. П., Коваленко І. В., Мужик І. С. *Цивільна оборона : навч. посіб / за ред. полковника В. С. Франчука.* 2-ге вид., доп. Львів : Афіша, 2001. 336 с.

4. *Довідник з військової топографії / редакційно-видавничий центр ЗСУ Військовий інститут КНУ ім. Т. Шевченка.* Київ. 2016. 119 с.

5. *Довідник офіцера сил цивільного захисту / заг. ред. О. В. Ховранюка.* Кам'янець-Подільський : ВРВД ВП ПДАТУ, 2006. 300 с.

6. Ігнат'єв О. М., Фесенко Г. В. *Прогнозування і оцінка радіаційної обстановки та визначення заходів щодо захисту населення при аваріях (руйнуваннях реактора) на радіаційно-небезпечних об'єктах : методичні вказівки та завдання до виконання розрахунково-графічної роботи.* Харків : НУЦЗУ, 2012. 20 с.

7. *Каталог вітчизняних засобів індивідуального захисту працівників / заг. ред. М. О. Лисюка.* Дніпропетровськ: Зоря, 2004. 167 с.

8. Константинов М. П., Журбенко О. А. *Радіаційна безпека: навч. посіб.* Суми : «Університетська книга», 2003. 151 с.

9. Ляпа М. М., Петренко В. М., Судніков О. І. та ін. *Вогнева підготовка*

: навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2011. 283 с.

10. Назаров О. О., Барбашин В. В., Толкунов І. О., Рюмін В. В. Основи організації піротехнічних робіт : навч. посіб. Харків : НУЦЗУ, 2012. 340 с.

11. Наказ МВС від 03.05.2018 року №364 «Про затвердження Правил носіння форменого одягу з відповідними знаками розрізнення особами рядового і начальницького складу служби цивільного захисту».

12. Наказ МВС України від 20.11.2015 року №1470 «Про затвердження Нормативів виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України до виконання завдань за призначенням».

13. Наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи та Державного комітету з ядерного регулювання України від 17.05.2004 року №87/211 «Про затвердження «Плану реагування на радіаційні аварії» (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.06.2004 року №720/9319).

14. Наказ МНС від 27.03.2001 року №73/82/64/122 «Про затвердження Методики прогнозування наслідків виливу (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті» (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10 квітня 2001 р. №326/5517).

15. Наказ МОЗ України 02.02.2005 року №54 «Про затвердження державних санітарних правил «Основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки України» (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20.05.2005 року № 552/10832).

16. Настанова зі стрілецької справи. «5,45-мм автомати Калашникова (АК-74, АКС-74, АК-74Н, АКС-74Н) та 5,45-мм ручні кулемети Калашникова (РПК-74, РПКС-74, РПК-74Н, РПКС-74Н)». Київ : МО України, 2013. 76 с.

17. Настанова зі стрілецької справи. «9-мм пістолет Макарова (ПМ)». Київ : МО України, 2013. 28 с.

18. Настанова зі стрілецької справи. «Ручні гранати». Київ: МО України, 2013. 28 с.

19. Петік А. В. Методика підготовки та проведення занять з топографічної підготовки : навч. посіб. Харків : Національна академія Національної гвардії України, 2016. 140 с.

20. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.11.1997 року №1332 «Про затвердження «Положення про основні засади організації перевезення радіоактивних матеріалів територією України».

21. Ратушняк Г. С. Топографія з основами картографії : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2002. 183 с.

22. Статут внутрішньої служби Збройних Сил України. Київ : Воєнне видавництво України, 2018 р. 528 с.

23. Стахневич Л. В. Вогнева підготовка: підготовка стрілецької зброї і протитанкового гранатомета до стрільби та прийоми і правила стрільби із них : навч. посіб. (з методичними рекомендаціями). Київ : «Ліра-К», 2015. 194 с.

24. Стройовий статут Збройних Сил України. Київ : Воєнне

видавництво України, 2017 р. 352 с.

25. Удянський М. М., Толкунов І. О., Бондаренко О. О., Матухно В. В., та ін. *Основи вогневої підготовки: навч. посіб.* Харків : НУЦЗУ, 2019. 156 с.

26. Чернявський І. Ю., Єременко В. Г., Петров С. І. *Аналітичні засоби радіаційної розвідки і контролю: навч. посіб.* Харків : ХІТВ, 2005. 232 с.

168. Опорні і страхувальні канати.
169. Пристрої для підйому по канату.
170. Пристрої для спуску по канату.
171. Спеціальні вузли.
172. Індивідуальні страхувальні системи.
173. Карабіни.
174. Поліспасти системи.
175. Амортизатори ривка.

Рекомендована література

1. *Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.*

2. *Висотно-верхолазна підготовка. Техніка рятувальних робіт на висоті: практич. посіб. / Укладачі: О.Є. Безуглов, Р.Г. Мелещенко, С.М. Щербак – Х.: НУЦЗУ, 2012. – 212 с.*

3. *Наказ Державного комітету Україн з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 27 березня 2007 року № 62 " Про затвердження Правил охорони праці під час виконання робіт на висоті"*

4. *Кузнецов В.С. Учебное пособие по освоению навыков для выполнения высотно-верхолазных работ с применением специальной оснастки и страховочных средств. – Симферополь: Таврия, 2006. – 384 с.: ил.*

176. Засоби індивідуального захисту рятувальника.
177. Пожежні рукава та рукавне обладнання.
178. Пожежні стволи. Обладнання для утворення повітряно-механічної піни.
179. Переносні пожежні драбини.
180. Механізований та немеханізований аварійно-рятувальний інструмент. Призначення, класифікація та тактико-технічні характеристики.
181. Загальні відомості про горіння та горючі речовини.
182. Первинні засоби пожежогасіння.
183. Ручні та пересувні вогнегасники.
184. Загальні відомості про протипожежне водопостачання.
185. Призначення, тактико-технічні характеристики та комплектація аварійно-рятувальних автомобілів першої допомоги, які знаходяться на оснащенні в підрозділах ОРС ЦЗ.

Рекомендована література

1. *Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України, від 02.10.2012 № 5403-VI.*

2. *Коленов О.М., Безуглов О.Є., Іщук В.М. Первинна підготовка пожежного-рятувальника : Навч. посібник – Х., 2013.*

3. Наказ МНС України від 07.10.2014 року № 1032 Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах управління і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

4. Наказ МВС України від 26.04.2018 року № 340 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж.

5. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.

6. Наказ МВС України від 30.12.2014 року № 1417 Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні.

7. Наказ Міністерства внутрішніх справ України 15 січня 2018 року № 25 "Про затвердження Правил експлуатації та типових нор належності вогнегасників" / Міністерство внутрішніх справ України . – Х. : НУЦЗУ, 2018. – 26 с.

8. Наказ Державної служби України з надзвичайних ситуацій 1 квітня 2013 року № 107 "Про затвердження Методичних рекомендацій з експлуатації та ремонту пожежних рукавів" / Державна служба України з надзвичайних ситуацій . – Х. : НУЦЗУ, 2018 . – 29 с.

9. Наказ МВС 15 червня 2015 року № 696 Про затвердження Інструкції про порядок утримання, обліку та перевірки технічного стану джерел зовнішнього протипожежного водопостачання.

186. Огляд аварійно-рятувальної техніки, яка застосовується в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС

187. Основні пожежні автомобілі.

188. Загальні відомості про насоси.

189. Теоретичні основи роботи струменевих насосів

190. Автомобілі першої допомоги.

191. Організація експлуатації, ремонту пожежних та аварійно-рятувальних автомобілів.

192. Сучасний механізований аварійно-рятувальний інструмент.

193. Інженерна техніка та її застосування при проведенні аварійно-рятувальних робіт.

Рекомендована література

1. Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України, від 02.10.2012 № 5403-VI.

2. Колєнов О.М., Безуглов О.Є., Іщук В.М. Первинна підготовка пожежного-рятувальника : Навч. посібник – Х., 2013.

3. Наказ МНС України від 07.10.2014 року № 1032 Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах управління і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

4. Наказ МВС України від 26.04.2018 року № 340 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж.

5. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.

6. Наказ МВС України від 30.12.2014 року № 1417 Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні.

7. Наказ Міністерства внутрішніх справ України 15 січня 2018 року № 25 "Про затвердження Правил експлуатації та типових нор належності вогнегасників" / Міністерство внутрішніх справ України . – Х. : НУЦЗУ, 2018. – 26 с.

8. Наказ Державної служби України з надзвичайних ситуацій 1 квітня 2013 року № 107 "Про затвердження Методичних рекомендацій з експлуатації та ремонту пожежних рукавів" / Державна служба України з надзвичайних ситуацій . – Х. : НУЦЗУ, 2018 . – 29 с.

9. Аветисян В.Г. Організація АРР на зруйнованих будівлях. Практичний посібник. Харків, АЦЗУ, 2004 р.

10. Сенчихін Ю.М., Кулаков С.В. Організація АРР на воді. Практичний посібник. Харків, АЦЗУ, 2004 р.

11. Поисково-спасательные работы в условиях наводнения. Памятка спасателю. Под редакцией А.В. Курсакова, Л.Г. Одинцова. М., НЦЭНАС, 2002 р.

12. Кукуруза Д.В., Неклонський І.М. Основи пожежної тактики та тактики дій при проведенні аварійно-рятувальних робіт. Конспект лекцій. Х.: УЦЗУ. – 2008 р.

13. Стельмах М.І. Цивільна оборона. Підручник. К, Знання, 2004 р.

14. Шоботов В.М. Цивільна оборона. Навчальний посібник. К, Центр навчальної літератури, 2004 р.

15. Аветисян В.Г., Адаменко М.І., Александров В.Л., Кулаков С.В., Куліш Ю.О., Сенчихін Ю.М., Ткачук Р.С. Тригуб В.В. Рятувальні роботи під час ліквідації НС, ч.І. Посібник. Київ, Основа.- 2006 р.

16. Депутат О.П., Коваленко І.В., Мужик І.С. Цивільна оборона. Навчальний посібник/за редакцією полковника В.С. Франчука.- 2-ге видання, доп.- Львів, 2001р.

17. Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист. Підручник. - К.: Знання-Прес, 2007.

18. Шойгу С.К., Фалеев М. И., Кириллов Г.Н. и др.. Учебник спасателя. Под общей редакцией Воробьева Ю.Л.. Краснодар, Сов. Кубань, 2002 г.

19. Сичевський М.І., Ренкас А.Г. "Інженерна та спеціальна техніка ДСНС України": Навч. посібник.- Львів: Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2007.-232с.

20. Кобко В.А. "Військово-інженерна і спеціальна техніка сил цивільного захисту України": Довідник. К.: КНУБА, 2005.-163с.

21. Ларін О.М. "Пожежна та аварійно-рятувальна техніка. Частина 2. Основи проектування пожежно-технічних засобів": Навчальний посібник.- Харків: УЦЗУ, 2008.- 572с.
22. Болотських М.С. "Машини для будівельно-монтажних робіт": Довідник.- К.: Будівельник, 1993.-344с.
23. Моррис Б "Холматро. Техніка спасення из автомобилей"
24. Ларін О.М. "Пожежна та аварійно-рятувальна техніка. Історія, сьогодення, майбутнє".-Харьков: 2005.-160с.
25. Назаров О.О. Кулешов М.М. "Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи". Довідник молодого фахівця служби цивільного захисту. –Х.: АЦЗУ, 2006.-376с.
26. Настанова з експлуатації транспортних засобів в підрозділах ДСНС України.

194. Основи організації та проведення пошуково-рятувальних робіт.
195. Загальні засади діяльності аварійно-рятувальних служб.
196. Основи виживання та життєдіяльності рятувальників. Орієнтування на місцевості.
197. Пересування рятувальників в зоні проведення пошуково-рятувальних робіт.
198. Транспортування постраждалих.
199. Технології пошуку та рятування постраждалих в завалах.
200. Прийоми і способи застосування засобів механізації АРНР.
201. Рятування на воді.
202. Визначення режимів робіт особового складу підрозділів ЦЗ у зонах хімічного та радіоактивного забруднення.

Рекомендована література

1. Кодекс цивільного захисту України (02.10.2012 р. №5403-VI р.).
2. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 р. № 2694-XII.
3. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» від 18.01.2001 р. №2245-III.
4. Методика оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 р. № 175.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 р. № 368 «Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями».
6. Положення про єдину державну систему цивільного захисту: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 р. №11.
7. Класифікатор надзвичайних ситуацій ДК 019:2010: Наказ Держспоживстандарту України від 11.10.2010 р. № 457.
8. Методика прогнозування наслідків виліву (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті: спільний Наказ МНС України, Міністерства аграрної політики, Міністерства економіки, Міністерства екології і природних ресурсів від 27.03.2001 № 73/82/64/122.

9. Наказ МНС України від 07.05.2007 року № 312 «Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України».

10. Наказ МНС України від 05.10.2007. № 685 «Організація управління в надзвичайних ситуаціях».

11. Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту: Наказ МВС України від 26.04.2018 р. № 340.

12. Організація аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт. Конспект лекцій. Укладачі: В.А.Гузенко, О.І.Камардаш, І.М.Неклонський, В.О.Самарін. – Х.: НУЦЗ України, 2010.

13. Аветисян В.Г., Адаменко М.І., Александров В.Л., Кулаков С.В., Куліш Ю.О., Сенчихін Ю.М., Ткачук Р.С. Тригуб В.В. Рятувальні роботи під час ліквідації НС, ч.І. Посібник. Київ, Основа. - 2006 р.

203. Огляд існуючих надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру

204. Моделі впливу надзвичайних ситуацій. Закони руйнування споруд та ураження людей.

205. Прогнозування процесу руху і трансформації селевого потоку.

206. Прогнозування наслідків паводкової повені.

207. Інженерна обстановка при катастрофічному затопленні від руйнування гідротехнічних споруд.

208. Обстановка в районах руйнівних землетрусів.

209. Прогнозування наслідків вибуху газоповітряних сумішей у відкритому просторі та у виробничих приміщеннях.

210. Прогнозування обсягів та термінів проведення інженерно-технічних заходів при ліквідації наслідків аварій на АЕС.

211. Основні поняття теорії надійності. Класифікація відмов. Складові надійності.

212. Надійність технічних систем. Загальні поняття та визначення. Надійність основної системи.

Рекомендована література

1. Андронов В.А., Рогозін А.С., Соболев О.М., Тютюник В.В., Шевченко Р.І. Природні та техногенні загрози, оцінювання небезпек : навч. посіб. / В. А. Андронов та ін. Харків : НУЦЗУ, 2011. 264 с. (електронна бібліотека НУЦЗУ)

2. ДСТУ Б В.1.1-28:2010 Зах Моніторинг довкілля : підручник. Том 1 / Запольський А. К. та ін. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006». 408 с. URL: file:///C:/Users/User/AppData/Local/Temp/BAP_13%20_MONIT_DOVKIL_T1.pdf *фист від небезпечних геологічних процесів, шкідливих експлуатаційних впливів, від пожежі. Шкала сейсмічної інтенсивності. [Чинний від 2011-01-01]. Київ, 2011. URL: http://ksv.do.am/GOST/DSTY_ALL/DSTY4/dsty_b_v.1.1-28-2010.pdf*

3. ДСТУ 019:2010. Класифікатор надзвичайних ситуацій. [Чинний від 2011-01-01]. Київ, 2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va457609-10>

4. ДСТУ 2156:93. Безпечність промислових підприємств. Терміни та визначення. [Чинний від 1995-01-01]. Вид. офіц. Київ : Держстандарт України, 1994. 32 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://dnaop.com/html/41018/doc_2156-93

5. ДСТУ 2860:94. Надійність техніки. Оцінювання та прогнозування надійності за результатами випробувань і (або) експлуатації в умовах малої статистики відмов. Основні положення. [Чинний від 1997-01-01]. Вид. офіц. Київ : Держстандарт України, 1994. 16 с.

6. ДСТУ 2861:64. Надійність техніки. Аналіз надійності. Основні положення. [Чинний від 1997-01-01]. Вид. офіц. Київ : Держстандарт України, 1994. 32 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://dnaop.com/html/43858/doc-ДСТУ_2861-94

7. ДСТУ 2862-94. Надійність техніки. Методи розрахунку показників надійності. [Чинний від 1996-01-01]. Вид. офіц. Київ : Держстандарт України, 1995. –39 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://dnaop.com/html/2273/doc-ДСТУ_2860-94

8. ДСТУ 2863-94. Надійність техніки. Програма забезпечення надійності. Загальні вимоги. –К.: Держстандарт України, 1995. –37 с.19.ДСТУ 2864-94. Надійність техніки. Експериментальне оцінювання та контроль надійності. Основні положення. –К.: Держстандарт України, 1995. –30 с.Забезпечення екологічної безпеки : підручник / Сарапіна М.В. та ін. Харків : НУЦЗУ, 2019. 246 с. URL: : <http://repositsc.nuczu.edu.ua> (дата звернення 09.2020).

9. ДСТУ 3004-95. Надійність техніки. Методи оцінки показників надійності за експериментальними даними. –К.: Держстандарт України, 1995. –123 с.21.ДСТУ 3433-96. Надійність техніки. Моделі відмов. Основні положення. –К.: Держстандарт України, 1998. –42 с.22.

10. ДСТУ 3524-97. Надійність техніки. Проектна оцінка надійності складних систем з урахуванням технічного і програмного забезпечення та оперативного персоналу. Основні положення. –К.: Держстандарт України, 1999. –21 с.23.ДСТУ 3942-2000. Надійність техніки. Плани випробувань для контролю середнього наробітку до відмови (на відмову). –К.: Держстандарт України, 2000. –30 с

11. Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 № 5403-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.

12. Менеджмент ризику. Методи оцінки ризиків. (Risk management - Risk assessment techniques). ISO/IEC 31010:2009. URL: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/1332/MS-Magistr-KONSPEKT.pdf

13. Методика визначення ризиків та їх прийнятих рівнів для декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки: Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 04 грудня 2002р. №637. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0637203-02>

14. Моніторинг довкілля : підручник. Том 1 / Запольський А. К. та ін. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006». 408 с. URL: file:///C:/Users/User/AppData/Local/Temp/BAР_13%20_MONIT_DOVKIL_T1.pdf
f Про затвердження Плану реагування на надзвичайні ситуації державного

рівня : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. №223. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/223-2018>

15. Про затвердження Плану реагування на радіаційні аварії : Наказ Державного комітету ядерного регулювання України, МНС України від 17 травня 2004 №87/211. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0720-04> (дата звернення 09.2020).

16. Про схвалення Концепції управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 січня 2014 р. № 37. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/37-2014>

Голова фахової атестаційної комісії

Сергій АРТЕМ'ЄВ

ПРОГРАМА

вступного іспиту з іноземної мови

ВСТУП

Вступний іспит з іноземної мови для осіб, що вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра проводиться за програмою єдиного вступного іспиту.

Структура оцінки та порядок оцінювання розробляються і затверджуються головою приймальної комісії Національного університету цивільного захисту України.

Програма вступного іспиту створена з урахуванням Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (рівень B1-B2). Зміст завдань для здійснення контролю якості сформованості іншомовної комунікативної компетентності уніфіковано за видами і формами завдань. У Програмі враховано особливості англійської, німецької та французької мов.

Об'єктами оцінки є мовленнєва компетентність у читанні, а також мовні лексичні та граматичні компетентності. Зміст тестових завдань ґрунтується на автентичних зразках літературного мовлення, прийнятого в країнах, мову яких вивчають, відповідно до сфер спілкування і тематики текстів, визначених цією Програмою.

УЧАСНИКИ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

У вступному іспиті з іноземної мови беруть участь особи, які бажають вступити на навчання до НУЦЗ України для здобуття ступеня магістра на основі здобутого ступеня вищої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста), та мають, відповідно до Правил прийому на це право .

МЕТА ЄДИНОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Визначити результати навчання кандидатів з іноземної мови за шкалою 100-200 балів на основі кількості балів, набраних ними за виконання завдань предметного тесту з іноземної мови.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СКЛАДОВИХ ТЕСТУ

Частина I.

ЧИТАННЯ

Мета – виявити рівень сформованості вмінь кандидатів самостійно читати і розуміти автентичні тексти за визначений проміжок часу.

Завдання для визначення рівня сформованості іншомовної компетентності в читанні зорієнтовані на різні стратегії: з розумінням основної інформації (ознайомлювальне читання), повної інформації (вивчальне читання) та пошук окремих фактів (вибіркове читання).

Для створення тестових завдань використовують автентичні тексти з друкованих періодичних видань, інтернет-видань, інформаційно-довідкових і рекламних буклетів, художньої літератури.

Тексти для ознайомлювального читання можуть містити до 5 % незнайомих слів, а для вивчального та вибіркового читання - до 3 %, про

значення яких можна здогадатися з контексту за словотворчими елементами та за співзвучністю з рідною мовою (слова-інтернаціоналізми).

Загальний обсяг текстів становить до 2 500 слів.

У предметних тестах оцінюють уміння кандидатів розуміти прочитаний текст, виокремлювати ключову інформацію, узагальнювати зміст прочитаного, робити висновки на основі прочитаного.

Кандидат уміє:

- читати текст і визначати мету, ідею висловлення;
- читати (з повним розумінням) тексти, побудовані на знайомому мовному матеріалі;
- читати та виокремлювати необхідні деталі з текстів різних типів і жанрів;
- диференціювати основні факти та другорядну інформацію;
- розрізняти фактичну інформацію та враження;
- розуміти точки зору авторів текстів;
- працювати з різножанровими текстами;
- переглядати текст або серію текстів з метою пошуку необхідної інформації для виконання певного завдання;
- визначати структуру тексту й розпізнавати логічні зв'язки між його частинами;
- встановлювати значення незнайомих слів на основі здогадки, схожості з рідною мовою, пояснень у коментарі.

Частина II.

ВИКОРИСТАННЯ МОВИ

Мета - виявити рівень сформованості мовленнєвих і мовних граматичних і лексичних компетентностей кандидатів.

Кандидат уміє:

- аналізувати й зіставляти інформацію;
- правильно вживати лексичні одиниці та граматичні структури;
- встановлювати логічні зв'язки між частинами тексту.

Лексичний мінімум вступника складає 2 500 одиниць відповідно до сфер спілкування і тематики текстів, визначених цією Програмою.

СФЕРИ СПІЛКУВАННЯ І ТЕМАТИКА ТЕКСТІВ ДЛЯ ЧИТАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ МОВИ

I. Особистісна сфера

Повсякденне життя і його проблеми.

Сім'я. Родинні стосунки.

Характер людини.

Помешкання.

Режим дня.

Здоровий спосіб життя.

Дружба, любов.

Стосунки з однолітками, у колективі.

Світ захоплень.

Дозвілля, відпочинок.

Особистісні пріоритети.

Плани на майбутнє, вибір професії.

II. Публічна сфера

Погода. Природа. Навколишнє середовище.

Життя в країні, мову якої вивчають.

Подорожі, екскурсії.

Культура й мистецтво в Україні та в країні, мову якої вивчають.

Спорт в Україні та в країні, мову якої вивчають.

Література в Україні та в країні, мову якої вивчають.

Засоби масової інформації.

Молодь і сучасний світ.

Людина і довкілля.

Одяг.

Покупки.

Харчування.

Науково-технічний прогрес, видатні діячі науки.

Україна у світовій спільноті.

Свята, пам'ятні дати, події в Україні та в країні, мову якої вивчають.

Традиції та звичаї в Україні та в країні, мову якої вивчають.

Видатні діячі історії та культури України та країни, мову якої вивчають.

Визначні об'єкти історичної та культурної спадщини України та країни, мову якої вивчають.

Музеї, виставки.

Живопис, музика.

Кіно, телебачення, театр.

Обов'язки та права людини.

Міжнародні організації, міжнародний рух.

III. Освітня сфера

Освіта, навчання, виховання.

Студентське життя.

Система освіти в Україні та в країні, мову якої вивчають.

Робота і професія.

Іноземні мови в житті людини.

ГРАМАТИЧНИЙ ІНВЕНТАР

АНГЛІЙСЬКА МОВА

Іменник

Граматичні категорії (однина та множина, присвійний відмінок).

Іменникові словосполучення.

Лексичні класи іменників (власні та загальні назви: конкретні, абстрактні іменники, речовини, збірні поняття).

Артикль

Означений і неозначений.

Нульовий артикль.

Прикметник

Розряди прикметників.

Ступені порівняння прикметників.
Числівник
Кількісні, порядкові та дробові числівники.
Займенник
Розряди займенників.
Дієслово
Правильні та неправильні дієслова.
Спосіб дієслова.
Часо-видові форми.
Модальні дієслова.
Дієслівні форми (інфінітив, герундій, дієприкметник).
Конструкції з дієслівними формами (складний додаток, складний підмет, складний присудок).
Прислівник
Розряди прислівників.
Ступені порівняння прислівників.
Прийменник
Типи прийменників.
Сполучники
Види сполучників.
Речення
Прості речення.
Складні речення.
Безособові речення.
Умовні речення (0, I, II, III типів).
Пряма й непряма мова
Словотвір.

НІМЕЦЬКА МОВА

Іменник
Утворення множини іменників.
Відмінювання іменників.
Прикметник
Відмінювання.
Ступені порівняння.
Субстантивовані прикметники.
Числівник
Кількісні числівники.
Порядкові числівники.
Дробові числівники.
Займенник
Розряди займенників.
Дієслово
Допоміжні дієслова.
Слабкі та сильні дієслова.
Модальні дієслова.

Зворотні дієслова.
Дієслово lassen.
Дієприкметник I, II.
Минулий час Perfekt. Минулий час Präteritum.
Давноминулий час Plusquamperfekt.
Майбутній час Futur I.
Наказовий спосіб дієслів Imperativ.
Умовний спосіб Konjunktiv II допоміжних і модальних дієслів.
Заміщення умовного способу Konjunktiv II формою würde + Infinitiv.
Konjunktiv II у нереальних умовних підрядних реченнях.
Інфінітив пасивного стану.
Пасивний стан з модальними дієсловами.
Умовний спосіб Konjunktiv I (непряма мова).
Умовний спосіб Konjunktiv I (непряма мова з модальними дієсловами).
Форми минулого часу Perfekt та Plusquamperfekt активного стану з модальними дієсловами.
Прислівник
Ступені порівняння.
Займенникові прислівники.
Прийменник
Прийменники з Akkusativ. Прийменники з Dativ.
Прийменники з Dativ/Akkusativ. Прийменники з Genitiv.
Речення
Інфінітив активного стану з часткою zu та без zu.
Інфінітивні конструкції: um ... zu + Infinitiv; statt... zu + Infinitiv, ohne ... zu + Infinitiv; haben/sein + zu + Infinitiv.
Складносурядне речення.
Складносурядне речення з подвійними сполучниками entweder ... oder, nicht nur ... sondern auch, weder ... noch, sowohl ... als auch, bald ... bald.
Складнопідрядне речення.
Типи складнопідрядних речень.

ФРАНЦУЗЬКА МОВА

Іменник
Граматичні категорії іменника (рід, число).
Артикль
Означені артиклі.
Неозначені артиклі.
Частковий артикль.
Прикметник
Граматичні категорії прикметника (рід, число).
Присвійні прикметники.
Вказівні прикметники.
Ступені порівняння прикметників.
Числівник
Кількісні числівники.

Порядкові числівники.
Займенник
Особові займенники.
Наголошені займенники.
Питальні займенники.
Неозначені займенники.
Неозначений займенник *on*.
Займенники в ролі прямого й непрямого додатків.
Займенники *en* та *у*.
Відносні займенники.
Дієслово
Ствердна форма. Заперечна форма. Питальна форма
Часові форми дійсного способу дії (*Indicatif*).
Часові форми умовного способу дії (*Conditionnel*).
Subjonctif.
Наказовий спосіб дії (*Impératif*).
Герундій.
Дієприкметник.
Пасивний стан.
Узгодження часових форм у складних реченнях.
Прислівник
Прислівники частоти.
Кількісні прислівники.
Прислівники способу дії.
Прислівники часу.
Утворення прислівників із суфіксом *-ment*.
Ступені порівняння прислівників.
Прийменник
Прийменники місця. Прийменники часу.
Сполучник
Сполучники сурядності.
Сполучники підрядності.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕСТУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Загальна кількість завдань тесту – **42**. На виконання тесту відведено **60 хвилин**. Тест складається з двох частин.

Частина «Читання» (**Tasks 1-4**) містить **22** завдання різних форм. Відповіді на ці завдання позначаються в бланку відповідей **B**.

Частина «Використання мови» (**Task 5** та **Task 6**) містить **20** завдань. Відповіді на ці завдання позначаються в бланку відповідей **B**.

Тест складається із завдань трьох форм:

1. **Завдання на встановлення відповідності** (Task 1: № 1-5, Task 3: № 11-16).

У завданнях пропонується підібрати заголовки до текстів/частин текстів із наведених варіантів; твердження/ситуації до оголошень/текстів;

запитання до відповідей або відповіді до запитань. Завдання вважається виконаним, якщо учасник єдиного вступного іспиту встановив відповідність і позначив варіант відповіді в бланку відповідей **B**.

2. **Завдання з вибором однієї правильної відповіді** (Task 2: № 6-10). Завдання складається з основи та чотирьох варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо учасник єдиного вступного іспиту вибрав і позначив відповідь у бланку відповідей **B**.

3. **Завдання на заповнення пропусків у тексті** (Task 4: № 17-22, Task 5: № 23-32, Task 6: № 33-42).

У завданнях пропонується доповнити абзаци/речення в тексті реченнями/ частинами речень, словосполученнями/словами із наведених варіантів. Завдання вважається виконаним, якщо учасник єдиного вступного іспиту вибрав і позначив варіант відповіді в бланку відповідей **B**.

Схеми нарахування балів за виконання завдань тесту:

1. **Завдання на встановлення відповідності** оцінюється в **0** або **1** бал: **1** бал - за правильно встановлену відповідність; **0** балів, якщо правильною відповідністю не встановлено, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

2. Завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюється в 0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

3. Завдання на заповнення пропусків у тексті оцінюється в 0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

Максимальна кількість балів - 42.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕСТУ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Загальна кількість завдань тесту - 42. На виконання тесту відведено 60 хвилин. Тест складається з двох частин.

Частина «Читання» (Aufgaben 1-4) містить 22 завдання різних форм. Відповіді на ці завдання позначаються в бланку відповідей **B**.

Частина «Використання мови» (Aufgabe 5 та Aufgabe 6) містить 20 завдань. Відповіді на ці завдання позначаються в бланку відповідей **B**.

Тест складається із завдань трьох форм:

1. Завдання на встановлення відповідності (Aufgabe 1: № 1-5, Aufgabe 3: № 11-16).

У завданнях пропонується підібрати заголовки до текстів/частин текстів із наведених варіантів; твердження/ситуації до оголошень/текстів; запитання до відповідей або відповіді до запитань. Завдання вважається виконаним, якщо учасник єдиного вступного іспиту встановив відповідність і позначив варіант відповіді в бланку відповідей **B**.

2. Завдання з вибором однієї правильної відповіді (Aufgabe 2: № 6-10). Завдання складається з основи та чотирьох варіантів відповіді, з яких

лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо учасник єдиного вступного іспиту вибрав і позначив відповідь у бланку відповідей В.

3. Завдання на заповнення пропусків у тексті (Aufgabe 4: № 17-22, Aufgabe 5: № 23-32, Aufgabe 6: № 33-42).

У завданнях пропонується доповнити абзаци/речення в тексті реченнями/ частинами речень, словосполученнями/словами із наведених варіантів. Завдання вважається виконаним, якщо учасник єдиного вступного іспиту вибрав і позначив варіант відповіді в бланку відповідей В.

Схеми нарахування балів за виконання завдань тесту:

1. Завдання на встановлення відповідності оцінюється в 0 або 1 бал: 1 бал - за правильно встановлену відповідність; 0 балів, якщо правильної відповідності не встановлено, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

2. Завдання І вибором однієї правильної відповіді оцінюється в 0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

3. Завдання на заповнення пропусків у тексті оцінюється в 0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

Максимальна кількість балів - 42.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕСТУ З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

Зміст тесту визначено Програмою єдиного вступного іспиту з іноземних мов для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра на основі здобутого ступеня вищої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста), затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 28 березня 2019 року №411 «Про затвердження Програми вступного випробування».

Загальна кількість завдань тесту - **42**.

На виконання тесту відведено **60 хвилин**.

Тест складається з двох частин.

Частина «Чигання» містить **22** завдання різних форм. Відповіді на ці завдання позначаються в бланку відповідей **В**.

Частина «Використання мови» містить **20** завдань. Відповіді на ці завдання позначаються в бланку відповідей **В**.

Тест складається із завдань двох форм:

1. **Завдання з вибором однієї правильної відповіді** (№ 1-16, 23-32, 33-42). Завдання складається з основи та чотирьох варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо учасник єдиного вступного іспиту вибрав і позначив відповідь у бланку відповідей **В**.

2. **Завдання на заповнення пропусків у тексті** (№ 17-22).

У завданнях пропонується доповнити абзаци/речення в тексті реченнями/ частинами речень, словосполученнями/словами із наведених

варіантів. Завдання вважається виконаним, якщо учасник єдиного вступного іспиту вибрав і позначив варіант відповіді в бланку відповідей **B**.

Схеми нарахування балів за виконання завдань тесту:

1. **Завдання з вибором однієї правильної відповіді** оцінюється в **0** або **1** бал: **1** бал, якщо вказано правильну відповідь; **0** балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

2. **Завдання на заповнення пропусків у тексті** оцінюється в **0** або **1** бал. **1** бал, якщо вказано правильну відповідь; **0** балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

Максимальна кількість балів - **42**.

СХЕМИ НАРАХУВАННЯ БАЛІВ ЗА ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ІСПИТУ З АНГЛІЙСЬКОЇ, НІМЕЦЬКОЇ ТА ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВ

№ з/п	Форма / опис завдання	Схема нарахування балів	Предмет
1	Завдання з вибором однієї правильної відповіді. Завдання складається з основи та чотирьох варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо учасник ЄВІ вибрав і позначив відповідь у бланку відповідей B	0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано	- англійська мова - німецька мова - французька мова
2	Завдання на встановлений відповідності. У завданні пропонується підібрати заголовки до текстів/частин текстів із наведених варіантів: твердження/ ситуації до оголошень/текстів; запитання до відповідей або відповіді до запитань. Завдання вважається виконаним, якщо учасник ЄВІ встановив відповідність і позначив варіант відповіді в бланку відповідей B	0 або 1 бал: 1 бал - за правильно встановлену відповідність; 0 балів, якщо правильної відповідності не встановлено, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано	- англійська мова - німецька мова - французька мова
3	Завдання на заповнення пропусків у тексті. У завданні пропонується доповнити абзаци/ речення в тексті реченнями/ частинами речень, словосполученнями/ словами із наведених варіантів. Завдання вважається виконаним, якщо учасник ЄВІ вибрав і позначив варіант відповіді в бланку відповідей B	0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано	- англійська мова - німецька мова - французька мова

ТАБЛИЦЯ
відповідності тестових балів, отриманих за виконання екзаменаційної
роботи єдиного вступного іспиту з англійської, німецької, французької
МОВ

Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100 - 200
0	не склав
1	не склав
2	не склав
3	не склав
4	не склав
5	не склав
6	не склав
7	не склав
8	не склав
9	не склав
10	не склав
11	не склав
12	100
13	106
14	112
15	117
16	122
17	126
18	130
19	134
20	138
21	141
22	144
23	148
24	151
25	154
26	157
27	160
28	163
29	166
30	169
31	172
32	174
33	177
34	180
35	183
36	185
37	188
38	191
39	193
40	195
41	198
42	200

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

АНГЛІЙСЬКА МОВА

- 1 Andy Hopkins, Jocelyn Potter. Look Ahead. Longman, 2000.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови: Довідник. – К., 2003.
- 3 Digby Beaumont, Colin Granger. The Heinemann English Grammar. 2002. 350 p.
- 4 Horner D., Strutt R. Words at Work. Vocabulary development for Business English. Cambridge University Press, 2006. 128 p.
- 5 John Eastwood. Oxford Practice Grammar. Oxford University Press, 1992.
- 6 Michael McCarthy, Felicity O'Dell English Vocabulary in Use. Cambridge University Press, 2002.
- 7 Michael Swan, Catherine Walter. The Good Grammar Book. A grammar practice book for elementary to lower-intermediate students of English. Oxford University Press, 2003.
- 8 Raymond Murphy. English Grammar in Use. 1998.
- 9 Stuart Redman. English Vocabulary in Use (Pre-intermediate and Intermediate). Cambridge University Press, 2002.

НІМЕЦЬКА МОВА

1. Adelheid Hoffgen. Deutsch lernen für den Beruf. Verlag für Deutsch.
2. Christian Fandrych. Sage und schreibe. Ernst Klett Sprachen. Stuttgart 2004.
3. Овчинникова А. В., Овчинников А. Ф. Новые 500 упражнений по грамматике немецкого языка. – М. : Лист-Нью, 2002. – 349 с.
4. Ulrike Tallowitz. Klipp und Klapp. Ernst Klett Sprachen. Stuttgart, 2004.

ФРАНЦУЗЬКА МОВА

1. Assimil. Французский без труда сегодня / А. Булжер, Ж.-Л. Шерель. – М., 2006. – 622 с.
2. Може Г. Ускоренный курс французского языка. – 3-е изд. – М. : Айрис-пресс, 2005. – 352 с.
3. Попова И. Н. Французский язык : Учеб. для I курса институтов и факультетов иностранных языков. – Х., 2006. – 576 с.

Голова фахової атестаційної комісії

Ірина БОГДАНОВА